

OPRAVDOVÝ
KREŠŤAN

POLITICKÝ A SPOLOČENSKÝ TYŽDENNÍK.

Predplatná cena:

Na celý rok 4 kor. — hal.
 Na pol roka 2 „ — „
 Na štvrt roka 1 „ — „
 Jednotlivé číslo 6 halierov.

Vychodí každú nedeľu.

Zodpovedný redaktor a vydavateľ:
VIKTOR HORNYÁNSZKY.

Redakcia a vydavateľstvo: V Budapešti,
 VI. okr., Aradi-utca 14.

Sem sa majú posielat predplatky a dopisy.
 Nevyplatené listy sa neprijímajú.

Matkina blaženosť.

Ludárska bezočatosť.

Následky tohoročnej nadmiernej horúčosti sa už ukazujú na ľudároch. Nikdy sme netvrdili, ba ani len vo sne nám nenapadlo tvrdiť, žeby ľudári — čo sa týče politiky — boli veľmi priberčiví, veľmi delikátni, žeby sa usilovali vždy zdržať hranice všeobecnej slušnosti. Čo teraz ale vystrájajú, to treba pripísať alebo ohromnej horúčosti, ktorá im riadny beh modzgu narušila, alebo takej politickej prehnanosti, s jakou sa málokedy stretáme.

Jako vieme dňa 15. augusta bude sa sláviť 900ročné jubiléum uvedenia kresťanstva do Uhorska a korunovania sv. Štefana za prvého kráľa Uhorska. K zasväteniu tejto, pre uhorských katolíkov tak veľavýznamnej doby dialy sa prípravy už na jar a vtedy sbor katolíckych biskupov usniesol sa na tom, že slávnosť bude výlučne cirkevná a nie národná. Že katolícki biskupi slávnosť túto nechceli spraviť národnou, to jasne vysvitá aj z toho, že nepozvali na ňu osobite zákonodárske sbory, stolice a iné korporácie. Katolícki biskupi, celkom múdre, jubiléum toto chceli zasvätiť iba na cirkevnom poli, chceli zostať v hraniciach kostola, hlavne preto, lebo by v tom páde ľahko boli mohli uraziť citlivosť iných vierovyznaní, keby z tejto slávnosti boli chceli spraviť krajinský sviatok. Katolícki biskupi dobre vedia, že v Uhorsku niet štátneho náboženstva. Katolícke náboženstvo je dľa histórie, ďalej následkom toho, že má najviac veriacich a dľa skutočností je najsilnejšie, a tak tedy aj najprvšie v krajine. Kráľ dľa 11-ho zákona z r. 1723-ho môže byť iba katolíckeho náboženstva. Jedna čiastka korunovačných obradov je tiež katolícka. Všetci katolícki biskupi sú členami magnátskej snemovne. Ponevác je ale rovnoprávnosť vierovyznaní zákonom vypovedaná, štátneho náboženstva nielo u nás. Katolícke náboženstvo je medzi úplne rovnoprávnymi prvě, ale — pritom všetkom neni štátnym náboženstvom a tak tedy ani žiadna cirkevná slávnosť katolíckej viery nemôže byť považovaná za krajinský štátny sviatok.

Tieto okolnosti mali sbor katolíckych biskupov k tomu, že sa rozhodli zato, že 900ročné jubiléum uvedenia kresťanstva oslávia len cirkevne že slávnosť túto nespravlia politickou, ale len čisto

cirkevnou, že v deň tento milliony veriacich budú vzdávať vďaky Všemohúcemu, že vlasti našej pred 900 rokami udelil tú milosť, že jej dal v osobe sv. Štefana tak nábožného a múdreho panovníka, ktorý vlasť našu vriadil do radu kresťanských štátov.

Ludári ale, títo politickí neposedníci, títo kočujúci agitátori 900ročné jubiléum chceli v svoj prospech využítkovať a začali nešeredne agitovať v tom smere, aby čisto katolícka slávnosť stala sa krajinskou slávnosťou, čo chceli hlavne preto, aby tým spôsobom uponížili iné vierovyznania.

Keď agitácia ľudárov tohoto smeru dosiahla už vysokého stupňa, ministerský predseda rozposlal tajný obežník na všetkých fõišpánov, v ktorom ich vyzýva, aby nedovolili, žeby sa 15-ho augusta na verejné budovy zástavy vyvesily. Toto nariadenie je celkom zákonité, lebo v smysle zákona na verejné budovy vyvesia sa zástavy iba v krajinské sviatky, jaké sú deň sv. Štefana, výročitý deň sankcionovania zákonov z r. 1848-ho, totižto 11-ty apríl, sviatok narodenia kráľa. Ministerský predseda teda celkom správne nariadil toto vtedy, keď videl, že ľudári chcú spraviť z cirkevnej slávnosti krajinskú a politickú a túže chcú využítkovať v svoj prospech, aby mohli ľud šalbiaríť tým, hľa aj vláda drží s nami, lebo na našu agitáciu spravila z cirkevnej slávnosti krajinskú.

Ludári spomenuté nariadenie ministerského predsedu sfalšovane podali verejnosti hovoriac, že vláda zakázala úradníkom svojim, aby na slávnosťach jubiléuma brali účasť. A zatým takú shonbu začali proti vláde, jakú sú vstave spraviť iba ľudári. Kresťan nazýva vládu antikristom, taktiež aj všetci tí sú antikristi, ktorí neschvaľujú bezbožné agitácie ľudárov. Ludárske časopisy ešte aj teraz nadávajú vláde, že nedovolila, aby koruna bola v tento deň vyložená, kdežto je všeobecne známo, že biskupi, ktorí začali riadiť slávnosť, neboli a ani nie sú zato, aby koruna bola vyložená.

Vláda ale vzdor všetkej bezbožnej agitácie ľudárov na tom nãstojí, aby slávnosť táto bola dôstojná katolíckej viery a čo od nej možno očakávať bez toho, aby sa tým iné vierovyznania či-

tlily urazenými a ukrivdenými, to aj spravi, jubiläum prevedie sa dôstojne. Tak tá antikristická vláda, osobne bude zastúpená v Ostrihome 15-ho augusta, ba na prosbu primasa sprostredkovala aj pozvanie kráľa, ktorého na slávnosťach bude zastupovať arciknieža Fridrich.

Keby sa ľudári neboli zamiešali do vecí a neboli chceli jubilárne slávnosti v svoj prospech využívať, slávnosť by sa bola o moc krajšie previedla. Teraz budú brať na nej účasť iba katolíci, kdežto keby sa ľudári neboli usilovali dať jej ľudársky náter, deň jubiläumu by by zasvätili aj protestantské korporácie, čo deň taký, v ktorom bol korunovaný prvý kráľ Uhorska. Ba následkom zlostnej agitácie ľudárov aj katolíci nebudú brať na slávnosťach účasť s tou nábožnou myslou, s jakou by boli brali v tom páde, keby ľudári neboli zamiešali aj sem politiku.

A potom nech sa ešte niekto opováži tvrdiť, že sú ľudári dobrí katolíci. Kufári sú a nie katolíci, ktorí aj z tej najsvätejšej veci usilujú sa len politický kapitál robiť. Im neni nič sväté, neni im svätý kancel, a neni im sväté ani 900ročné jubiläum uvedenia kresťanstva do Uhorska.

Slovo k rodákam.

Ozaj chlapeckí, ba defackí sú tí poľutovania hodní ľudári. Nenávisť, zášť, rojčenie a zaslepený fanatismus sú oné struny, ktoré nimi hýbajú. Od agitovania ich ani to neodstraší, že sa smiešnymi robia, ba zdá sa, že aj výsmev im je milý. Nadudali sebe, a nadudať by chceli iným, že oni vieru bránia, a keď nemajú činného nepriateľa a protivníka viery, sami si ich narobia. I prírodné živly sú im k tomu dobré. Asi od troch mesiacov vyhľadávajú všetky miesta, na ktorých sú odznaky koruny umiestnené a denne donášajú zprávy, že na tom a tom moste, tom a tom sklepe, tom a tom dome nachodia sa koruny — pravda starobou a nehodami počasia porúchané, — z ktorých vraj chybuje kríž. A tomu je potom vláda a liberalismus na príčine. Nuž či je to už nie smiešna, ohyzdná, chlapecká, defacia hlúpost? Chybovaly tie kríže od dávna, a nikomu to nenapadlo, kým opát Ján Molnár mal o čom šomrať, no keď už nič nenašiel, vrhnul sa na kríže, najskôr preto, že k «istému krížu» nemohol prísť.

Vie to každý — ešte aj vidieť a vedieť nechtia ľudár, — že príčiny odlomenia krížov nie sú zločinské, no kresťanská (?) spisba, ktorá v

protive so spisbou židovsko-liberálnou vždy len pravdu (?) hovorí, potrebuje klam a podvod — a použije ho — bez hryzenia svedomia.

Od časov vyrovnania prežili sme mnohé politické boje.

Mnohé podobné borby boli válkou veľkofsou použitých síl, zúrivosťou a vytrvalosťou: no do bojov politických stránky heslá a zásady politické, štátoprávne, ústavné viedly a nikdy sme sa dľa náboženství a vierovyznaní netriedili. Prišli ľudári a utvorili *rimsko-katolícku* stranu. A to je skutočne tak, sami sa tým honosia. Inej vierovyznanskej strany v politickom živote posiaľ nieta, a predsa kresťanská (?) pravdomluvná (?) spisba ľudárov horekuje, kričí, trúbi, že vraj liberalismus uviedol a prevádza vierovyznanskú politiku, podvodne, falošne, lživie tvrdiac, že vraj kňaz, učenc, pádagog, úradník k ničomu nepride, ak je on katolík.

Nuž rozhliadnite sa okolo seba, a čisto-jasne presvedčíte sa, ako a koľko možno veriť kresťanskej ľudárskej spisbe?

Nepatrná, sama v sebe všedná udalosť prihodila sa po tieto dni v Orave. Spišský biskup Szmrecsányi ochotne, vlúdne po kresťansky prijal vopred oznámenú mu deputáciu dolno-kubínskych izraelitov. Každý kresťan teší by sa mal tomu, že nekresťania cítia v sebe potrebu toho, aby vysokého kresťanského kňaza pozdravili a uctili. Nie tak ľudári. Oni úctivých izraelitov jednoducho «dotieravými neumelcami, nevzdelancami» menujú. Úcty vzdanie «útokom» nazvú. No a dolnokubínskych izraelitov k spišskému biskupovi ešte aj povinnosť vďaky viedla. Oni ponáhľali sa poďakovať sa mu za oné arcipastierske slová, ktoré pred rokom oravskému kňazstvu prizvukoval, keď týchže ako aj všetkých veriach k pokoju napomínal a kresťanským duchom prekazil, aby sa pomýlenie ľudu nerozmohlo. Za to mu boli izraeliti vďační, no vďační mu boli aj kresťania, lebo nepatrí súdiť nám, lež k tomu určeným krajinským súdom. Osvietený, duchom Kristovým posvätený biskup vyznal, že on len povinnosť svoju konal. Uznal, že i izraeliti z toho náboženstva čerpajú svoje nadšenie, z ktorého pošlo kresťanstvo. Vyzval ich k shode, k vzájomnej úcte a láske a k pestovaniu záležitosti národného štátu. — Tak hovoril osvietený, opravdove kresťanský kňaz, a ľudári predsa po kresťansky (?) tvrdia, že on tak nehovoril, lebo vraj tak by hovoriť *nesmel*. Každá viera, každá cirkev, každý občan a každý vlastenec hrdý by bol na takého kňaza, len ľudári nie; lebo keď by tento vznešený cirkevný hodnostár ani nebol tak hovoril, nuž ako kresťanský kňaz tak hovoril by bol mal. Ale že tak hovoril, nepodvratným dôkazom je to, že on pred rokom tak konal.

Od takýchto biskupov nech učia sa ľudárski kaplánkovia a aj kňazia.

Známo vám ďalej, rodáci moji, že cirkev katolícka tohoto roku slávnosť pamiatky 900ročného trvania svojho slávi. Slávnosť táto je slávnosťou cirkevnou a ako na takej účasť bude brať každý katolík od hora na dol, ba istotne radostný podiel budú brať aspoň duševne na nej aj ostatné kresťanské vierovyznania, lebo veď ony všetky z lona katolíckej cirkve pošly. Tedy slávnosť je cirkevná, a ponenáč ústavný zákon zrejme nakladá, že štátne a verejné budovy jedine počas krajinských slávností smejú byť zástavami ozdobené, krajinská správa cieľom vyhnutia priestupkov upozornila na túto okolnosť svoje medzítka. Toto upozornenie docela správne pobúrilo všetkých tých, ktorí na silu chcjú mať nejakú krivdu a spisba kresťanská (?) s ochotou vrhla sa na toto dôverlivé vraj nariadenie a bojovala proti sfalšovanej osnove, ktorej nebolo a niet.

Kydala špinu na svoju vlastnú najvyššiu vrchnosť, na vládu — len tak vrelo. Nazvala ju všetkým, len nie statočnou, kresťanskou a vlastneckou. Chceme verif, že ľudová strana nahliadne, že kráčala falošnou cestou, lebo ináč hanbíť by sme sa museli za ňu a to tým viac, že sa za kresťanskú vystavuje. Hej kresťanstvo nakladá vážne a prísne povinnosti, ktoré nie sú na to, aby neboly plnené. To nech uvážia ľudári, a menovite keď k ľudu hovoria, lebo za následky nepravdy pred Bohom i ľuďmi zodpovední budú.

Pravdomil.

POLITICKÉ ZPRÁVY.

Politické reči ablegátov. Koloman Tisza, bývalý ministerský predseda v septembri pôjde medzi svojich voličov do Veľkého Váradu a tam bude držať politickú reč; Desider Szilágyi, tento vynikajúci člen liberálnej strany a bývalý minister tiež v septembri pôjde do Prešporku medzi voličov a rozpovie svoju mienku o politickom rozpoložení. Gróf Albert Apponyi ešte v auguste bude držať obsírnu politickú reč pred svojimi jásberéňskými voličmi. Na všetky tieto tri reči je politický svet už teraz veľmi zvedavý.

Zmena vo fíišpánskom sbore Viktor Flath, fíišpán Nového Sadu poďakoval sa a kráľ poďakovanie sa s uznaním jeho horlivých služieb prijal. Flath má byť najbližšie vymenovaný za kráľovského notára do Zomboru.

Uprázdnený ablegátsky mandát. Anton Mócsy ablegát, prívrženec ľudovej strany zomrel. Jeho smrťou uprázdnil sa ablegátsky mandát v Tapolci. Dosiaľ sa ešte oevie, kto vystúpi v uprázdnenom okrese; isté je, že

ľudová strana všetko možné spraví, aby si okres tento ochránila.

Politické porady v Rátóte. Ministerský predseda Széll letuje na svojom majetku v Rátóte a odtiaľ vedie záležitosti ministerského predsedníctva a ministerstva vnútra. Vzdor tomu, že není v hlavnom meste, stojí v ustavičnom potyku s vynikajúcimi členami liberálnej strany. Aby tým bezprostrednejšie znal mienku svojich politických priateľov, najbližšie viac vynikajúcich členov príjde do Rátótu, kde sa budú s ministerským predsedom radiť o vnútornom politickom rozpoložení.

Ľudová strana totižto veľmi tuho agituje a sriaďuje sa po celej krajine. V oči tejto agitácii treba niečo robiť a hlavne o tom sa bude porada viest, čo má liberálna strana robiť v oči týmto agitáciam.

Odstúpenie honvédskeho ministra baróna Fejérváryho je ešte vždy predmetom politických úvah. Najnovšie chýry hovoria, že sa barón Fejérváry skutočne utiahne na odpočinok. Není avšak nemožné, či toto svoje predsavzatie nezmení a aj naďalej nezostane na čele honvédskeho ministerstva.

Vláda a 900ročné jubiléum katolíctva. Ľudová strana zase ukázala, jaké politické figle a klamstvá je vstave použiť, aby sebe prívržencov získala a liberálnej strane mohla škodiť. Jedon tnuajší časopis sdělil vraj úradný prípis ministra vnútra, ktorým minister zabraňuje úradným osobám, aby brali účasť na slávnostach, ktoré sa majú usporiadať k oslave 900ročného jubiléuma uvedenia kresťanstva do Uhorska. Polouradné vládne časopisy hneď priniesly zprávu, že údajný prípis ministra vnútra je falšovaný, že vláda ani len slovíčkom nezakázala úradným osobám, aby sa na jubilárnych slávnostach súčastnili. Toto rozhodné osvedčenie ale nič neprospeľo, ľudárske časopisy ostro napádaly vládu, že je nekresťanská. Keď sa napády dlhší čas opakovaly, vláda uverejnila otázne nariadenie, upravené na fíišpánov a tu vysvitlo, že minister vnútra len o to požiadal fíišpánov, aby nástojili na tom, žeby úradné budovy z príležitosti jubilárnych slávností neboly dekorované, okrášlené, lebo že to zo zásady nemožno dovoliť, aby nekonefessionálne verejné budovy z príležitosti čisto náboženských slávností boly ozdobené.

Tedy minister nikomu nebráni, aby bral účasť na slávnostach, ba to ani brániť nemohol, lebo veď je to čisto vec svedomia, s čím vláda nerozkazuje. Ostatne že vláda nemala ani v úmysle úradníkom svojim zakázať, aby sa na slávnostach súčastnili, to jasne vysvitá aj z toho, že vláda už dávno sa rozhodla, že dľa možnosti všetci ministri budú prítomní 15. augusta v Ostrihomi na slávnostach, ba vláda vyprostredkovala aj to, že aj sám kráľ dá sa na slávnostach zastúpiť, vyšlúc ta arciknieža Fridricha.

Tedy tá tak drzo osočovaná a napádaná liberálna vláda všetko možné spravila, aby sa jubilárna slávnosť kresťanstva čím skvelejšie vydarila. Čo ľudári svojim

blúpyim agitovaním pokazili, to vláda svojou múdrou rozšafnosťou napravila.

Zo Srbska. Mladý srbský kráľ Alexander prekvapil národ svoj. Zaslúbil sa s vdovou po inžinierovi Mašinovi. Ten manifest, v ktorom zaslúbenie svoje dáva národu na známosť, veľmi nemilo prekvapil celý srbský národ, ktorý si žiadal celkom inakšiu kráľovnú. Nemilé následky tohoto prekvapenia ani nevystaly.

Srbská vláda hneď sa poďakovala a kráľ poďakovanie aj prijal. Otec jeho, kráľ Milan telegraficky oznámil synovi svojmu z Karlsbádu, že hlavné vojenské veliteľstvo skladá, kráľ Alexander aj toto poďakovanie prijal. Ľud srbský žiadnym skutkom neprejavil radosť nad zaslúbením sa kráľa, ba práve naopak, celkom verejne prejavuje nespokojnosť s krokom kráľa. Kráľ Milan ponáhľal sa do Belehradu, aby, jak vôbec možno, Alexandra odhodovoril od tohoto sňatku, jak ale nenie možno, stane si na čelo nespokojencov a prípadne zbaví syna svojho trónu.

Zaslúbenie sa kráľa Alexandra prekvapilo ale aj

celú Europu, lebo sa dobre vedelo, že kráľ Milan hľadá synovi svojmu nejakú princezou za ženu a teraz chce si za ženu vziať od seba o mnoho staršiu vdovu jedného inžiniera.

Z Číny. Z Čínska dochodia zprávy sú uspokojujúce. Predovšetkým došla hodnoverná zpráva, že v hlavnom meste Číny, v Pekingu bývajúcí vyslanci európejských mocností, taktiež aj všetci kresťania žijú. Ďalej potešiteľná je aj tá zpráva, že do Číny vyslané európejské vojská zaujali mesto Tiencin, do Pekingu ale nemôžu napredovať, pokým nedostanú posilu, lebo medzi Tiencinom a Pekingom stojí asi 150 tisíc čínskeho vojska, kdežto počet európejských vojakov obnáša len asi 20 tisíc. Posila príjde asi v polovici augusta.

Ostatne čínska vláda začína nahliadať, že veru ťažko bude odolať spojeným európejským vojskám a preto rada by sa pomeriť. Teraz hľadá prostredníka, ktorý by sprostredkoval pokoj medzi Čínou a európejskými mocnosťami.

Len sa chváľme . . .

Len sa chváľme, vystatujme,
Nehorázne nám to svedčí:
Veď, — bárs chudí sme na skutky,
Prázdnych nazbyt máme rečí.
Dve-tri slová keď kto povie
Spomne iste raz — osvetu:
Predsa tma je v každom kúte,
Svetlo ale iba kde-tu.

Vraždíme sa usilovne,
Kazdodenný chlieb nám válka;
Zášti, pomste hraníc nedá
Ani čas, ba ani diaľka.
Dosah práva sila značí
Osoh — oprávnenosť citu;
Mečom — ponúkame mravy,
A delami — humanitu.

Keď krv tečie potokami,
Stonom mrúcich zem sa chveje;
Keď dôvera v právo zhynie
A vyhasnú i nádeje;
Keď slobodným mužom jarmo
Vložíme na voľnú šíju:
Chlúbime sa, že šírime
Tým vraj civilisáciu.

Pochopov moc krásnych známe,
Heslá máme veľkolepé:
Ladové sú ale srdcia,
Oči, — kde zrieť treba, — slepé;
Ruka štedrá je len bájkou;
Ženieme bedač od dverí:
— Len sa chlúbme, — chvasty naše
I tak nikto — neuveri.

Kandidácia a voľba obecných predstavených.

Zaplnenie každého obecného predstavenstva deje sa cestou kandidácie.

Právo kandidovania má:

V malých a veľkých obciach na rychtárstvo, na okresné a obecné notárstvo a na okresné a obecné lekárstvo kandiduje hlavný slúžny, čo predseda voľby, na ostatné miesta ale pod vedením hlavného slúžneho kandiduje obecné zastupiteľstvo.

Výsledok kandidovania vyhlási hlavný slúžny.

Na každý úrad majú sa kandidovať aspoň 3 osoby. Menej možno iba vtedy kandidovať, keďže sa nehlásili aspoň takí dvaja, ktorých by bolo možno kandidovať.

Právoplatne možno hlasovať iba na toho, kto bol kandidovaný.

Deň voľby v malých a veľkých obciach určí hlavný slúžny, jemu patrí právo urobiť poriadky, pofahujúce sa na voľby a vyhlásenie voľby. Pri voľbe sú prítomní 4. dôvernici.

Voľba deje sa buď akklamáciou alebo hlasovaním.

Jestliže desať voličov žiada hlasovanie, predseda povinný je tože nariadiť.

V malých a veľkých obciach hlasovanie sa deje zaznačením mena a hlasu hlasujúceho. Notár, okresný notár, lekár, okresný lekár a rychtár volia sa všeobecnou väčšinou, ostatní členovia predstavenstva ale relatívnou väčšinou.

Proti voľbe, počítajúc od vyhlásenia výsledku, behom 15 dní možno apelovať k valnému shromazdeniu stolice a odtiaľ k ministrovi vnútra.

Okresného notára a okresného tütora volí shromazdenie, pozostávajúce zo zastupiteľov a hlas majúcich predstavených spolupatričných obcí, asice v sídle okresu pred predsedníctvom hlavného slúžneho; okresného lekára volí ale to valné shromazdenie, ktoré bolo tým cieľom svolané so zastupiteľov a predstavených oných obcí, ktoré majú spoločného lekára.

Každý jeden člen predstavenstva pred zastupiteľským sborom složí prisahu, alebo jak nechce prisahať, složí sľub, v ktorom sľubuje, že svoje úradné povinnosti bude riadne plniť.

Zodpovednosť predstavenstva a zastupiteľov.

Ponevác sú na obecné predstavenstvo veľmi vážne veci sverené, v zákone je obsažené, že každý člen predstavenstva a pomocného osobníctva povinnový je úplne vynahradíť tú škodu, ktorú v úradných funkciách buď skutkom, alebo premeškaním, vedome alebo z hriešnej nedbanlivosti štátu, právomocnosti, obci alebo jednotlivcom bezprávne zapríčinili.

Toto prísne nariadenie zákona je úplne na mieste, lebo kto prevezme úrad na seba, ten má vedieť, že v tomto postavení mnoho takých vecí je naňho sverené, ktoré jestli že zle vybaví, veľké, a často nenahraditeľné škody môže zapríčiniť svojim spoluobčanom.

Nech že je tedy každý obecní predstavený obozretný, opatrný a prv, než vynesie nejaký výrok, nech že si dobre premyslí, jaké to bude mať následky; nech sa najprv poradí s notárom, bez jehož vypočutia aj tak nesmie rozhodnúť.

Nájdu sa po obciach aj takí, ktorí sa ustavične pravotia a predstavenstvo znepokojujú. Od znepokojovania týchto usiluje sa zákon predstavenstvo tým ochrániť, že takýchto zatvrdilých pravotiacich sa možno k dobru obecnej kassy pre chudobných trestat až po 1000 korún.

Jestli že sa ale predstavenstvo alebo pomocné osobníctvo na vyšší rozkaz dopustilo nejakej nezákonnosti, tak sa pravota na vynáhradu má proti tým zaviesť, ktorí nezákonnosť nariadili, a tí členovia obecného zastupiteľstva, ktorí nezákonnosť nariadili, v oči oškodenému sú spoločne zodpovední.

Jestli ale oškodený nedostane odškodné za predstaveným alebo pomocným osobníctvom zapríčinenú mu škodu následkom toho, že patriční nemajú majetku, alebo v tom páde, jestli že sa nedá určiť, kto hlasoval na otáznu nezákonnosť, vtedy škodu vynahradí obecná kassa.

Za správne prevedenie nariadení, pofahujúcich sa na štátnu a stoličnú administráciu, v malých a veľkých obciach sú notár a rychtár zodpovední a okresný notár hlavným slúžnym naňho upravené nariadenia spolu s rychtárom prevádza.

Aj z tohoto nariadenia zákona vysvitá, že nakoľko je žiadúčne, aby rychtár bez rady a upravenia notára nič vážnejšieho nekonal a aby naňho sverené veci svedomite a ochotne konal.

O disciplinárnom pokračovaní.

Takého obecného predstaveného, ktorý sa proti označeným zákonom vo vládou vydaných nariadeniach bližšie opísaným povinnostiam prehreší, kto tieže nedbanlive koná, alebo kto sa k plneniu týchže — vyjmúc choroby — dokáže neschopným;

ktorý predstavený uvedie do života stolicou alebo vládou nepotvrdené nariadenie, ktoré nebolo slobodno bez vyššieho potvrdenia previesť; konečne

ktorý predstavený verejné pohoršenie zapríčiňujúci nemravný život vedie, alebo sa proti mravnosti prehreší, toho hlavný slúžny z úradu vyzdvihne, pod vyšetrovanie vezme a potresce.

Disciplinárne vyšetrovanie proti predstavenstvu v malých a veľkých obciach môže nariadiť hlavný slúžny, viceispán, administratívny výbor, stoličné shromaždenie a aj fcišpán a patričného môžu aj z úradu vyzdvihnúť a neprevedené nariadenie môže dať na útraty predstaveného alebo v tom páde, že je tenže chudobný, na trovy obce previesť.

Chybný predstavený, dľa toho nakoľko je vinný v malých a veľkých obciach, môže byť pokarhaný alebo pokutovaný peňazitou pokutou po 50 korún, v páde ťažšieho previnenia sa alebo že sa opätovne dopustil toho samého poktesku môže byť trestaný pokutou od 50 po 1000 korún alebo môže byť odsúdený aj na ztratenie úradu.

Pre menšie nesprávnosti alebo neposlušnosti môže viceispán alebo hlavný slúžny členov predstavenstva toľko ráz, koľko ráz sa potreba vyskytne po výšku 10 korún pokutovať k dobru pensijného fondu pre notárov.

V malých a veľkých obciach hlavný slúžny môže iba po 50 korún pokutovať.

Jako zákon dáva právo pre isté priestupky pokutovať, tak zároveň dáva právo pokutovanému aj apelovať proti trestu.

Proti trestu znejúcemu na pokarhanie nielo apeláty, proti peňazitej pokute, proti suspendovaniu a odstráneniu z úradu možno behom 8 dní k viceispánovi a odtiaľ k administratívne mu výboru apelovať. Jestli ale výrok vyniesol v prvom stupni viceispán, tak možno apelovať k administratívne mu výboru a v treťom stupni k ministromi vnútra.

Toto je, čo sme chceli v krátkosti povedať o právach a povinnosťach obecných predstavených.

DOPISY.

Z trenčianskeho Záhoria, 23. júla.

Slavná Redakcia!

Aby sme nezaostali za inými vidiekmi, čo sa týče dopisov, aj ja chcem pár riadkov z nášho vidieku podať. Žatva je už v plnom prúde; predošlý týždeň sa začala a už o dva týždne, jak takéto časy potrvajú, nebude ani chýru o nej, lebo čo prv len s kosákami žali, teraz to s kosami posrážajú o polovic skorej. Raže a jačmene sa nepodarily, o mnoho menej sa naveruje, len žitá sú obstojnejšie. Prvé čateliný, tie boly dost obstojné a už sú doma, zemiaky tuším nebudú dobré lebo už brontovejú, kapusty sú pekné. Ovocia len kde-tu, aj to viac slivák. Oči sa na kvete najedly ale ústa nie.

Dňa 23. mája bola v Budapešti z 10 členov pozostávajúca deputácia u jeho excellencie pána ministra Jú

liusa Wlassicsa prosit o občiansku školu, aby ju v tu-najšom okresnom meste Bánoveach založil, čo on o j pri-sľúbil.

Dňa 10. júna bol v Bánoveach na návšteve jeho osvietenost pán hlavný župan Gejza Osztrólučky, ktorého mestečko vedľa možnosti okázale prijalo.

Železnica sa stavia, násypy sú už hotové, teraz sa stavania robia. Podujmatelia sa ale ponosujú, že je málo robotníkov k dostaniu. Obce, ku ktorým bude bližšie železnica, sa s obetami podvolily, jako aj Bánovec s 30 tisícami, za to im stanicu bližšie mesta dali.

Dňa 16. tohoto mesiaca v obci Závada jedon 14-ročný chlapec, keď sa otec dohovárať so ženou, vzal flinta a strelil, trařil ženu aj s malým vnukom, ktorého pestovala, obidvaja hned zomreli.

Dňa 17. t. m. bol požiar v obci Miergovec. Požiar povstal z neopatrnosti 4ročných detí, ktoré si v pajte ohňa rozložily a tak zapálily; zhorelo 13 domov, ale 20 majetníkov je bez prístrešia, niektorým aj do vnútra prehorelo a mnoho škody narobilo; 5 kusov ošpaných, 6 kusov rožnej lichvy zhorelo, lebo ľud bol práve pred obedom v poli. Rodičia nenechávajúte také deti samé doma a potom pozor na sirky!

S tým končím mój dopis a ak slavná redakcia dovolí, aj naďalej budem sdeľovať, čo sa u nás stane.*)

S úctou

Zahoran.

Kostivjarska (zvol. st.), dňa 20. júla.

Velactený Pán Redaktor!

Už je tomu práve 5 rokov, ako nielen ja, ale mnohí z našej obce tento náš tak veľmi obľúbený časopis „Opravdový Kresťan“ čítame. Lenže za celý tento čas ani len jedinký raz sa neudal ten prípad, žeby sa bol dakto našiel a aspoň pár slov o našej malej obci do časopisu napísal. Práve zato sa teraz ja chytám pera, aby som cteným čitateľom aspoň čo-to sdeľil, ako sa my tu máme, aké sú u nás úrody, časy, s čím sa zaoberáme atď. Prv však, než by som sa ale do tohoto chytil, za potrebné držim, aby som aj to spomenul, kde naša malá obec leží.

Naša obec leží asi na ¼ hodiny chôdze na sever od, pre jeho čistotu chýrečného mesta, Baňskej Bystrice, a je zokol-vôkol väčšími-menšími vrškami obhradená. Pole, ktoré sa na týchto vrškoch nachádza, je dobré, úrodné. Tých pár zemí ale čo máme tu dolu, tie tak obrábame ako zahrady.

Obyvatelia našej obce zväčša chodia do baňsko-hystrických fabrik; najviac do stoličkovej a cementovej, kde si na deň, ktorý je usilovnejší a trošku sehopnejší vyše zlatky zarobí. Druhá čiastka obyvateľov sa ale zaoberá furmankou, ktorí chodia do hôr vyvážať drevo. Furmanov je ale s roka na rok menej a menej. Synov do škôl dávajú, aby vraj nemuseli na starosť tak ťažko robiť a pri poľných prácach na slnei sa piecť, mysliac

*) Nielen že dovolíme, ale aj prosíme o dopisy. Red.

si, že keď budú páni, že im budú možno pečené holuby do úst lietat, a bez väetkej roboty len tak po ľahky vyžijú. To je pekná vec, pravda, že si synov dajú učiť, lenže ich nedajú vyučiť tak, ako by sa patrilo, aby sa mohli páni stať. Keď aj vychodia 3—4 gymnásie, čože je to v terajšom čase? Dnes žijeme iné časy v tomto ohľade ako voľakedy? Veď teraz aj tí, ktorí chcú sa stať notármi, aj tí musia matúrovať. Z našej obce ale veľmi málo gymnasistov složil matúru. Ale to by ešte nebola chyba, keby sa po složení 3—4. tried mali okolo gazdovstva, lež oni už s takouto kvalifikáciou chcú sa stať páni. Veď v dneskajších časoch je potrebné, aby každý gazda složil aspoň 3—4 gymnasiálne triedy. Nuž ale čo sa mám s týmto tak dlho zaoberať, veď je to nie moja úloha.

U nás sú teraz veľmi pekné časy, deň po deň len tak páli to slniečko, ale ak toto bude veľmi dlho trvať, nuž nebude aj veľmi dobre, lebo práve teraz kvitnú u nás krumpky, fazuľa, bôb atď. a na tieto vera ak neporíš, odpadne z nich kvet, a chybovať nám bude cez zimu tá najpotrebnejšia potrava.

Čo sa týka sena, toho sa nám urodilo hojne, a k tomu je o mnoho záživnejšie, než po iné roky. Tak podobne okopaniny, ako sú: zemiaky, repa, kapusta atď. sa posiaľ utešene vyvíňujú, a ak poprýchne, bude že to za úroda.

Po tieto dni už aj raže počíname kosiť, ktoré že ako budú sypať, o tom, ak mi dá Boh zdravia, neopomeniem čtených čitateľov upovedomiť. (Prosíme. Red.)

Nateraz ale chytajúc kosu do ruky, všetkým čitateľom nášho časopisu zasielam srdečný pozdrav.

Boh nám pomáhaj!

Mladý Selecký.

Od Trenčína, dňa 20. júla 1900.

Blahorodý Pán Redaktor!

S Božou pomocou sme už aj my žatvu započali. Tešíme sa, že nám počasie dosť dobre praje; neprší už vyše týždňa, dni sú horúce až na úmor, no ale za to každý s chuťou pracuje. Jestli tak potrvá ešte za pár dní, budeme v pol žatve. Lebo teraz je taký beh vo svete. Bobatí veľkostatkári a árendátori majú prv požaté ako chudobní gazdovia, lebo dokiaľ sa ten s jeho hrabličkou trápi na jednej meričke zeme, bobáči za ten čas pokosia mašinami aj pod 20—30 meríc. Pekný je to pokrok v tom svete, že sa to tak chytro môže spraviť. Ale chudobnému ľudu, tomu sa tým mnoho od úst odťahne. Bárš že sú platy veľké, nádenník 2 kor. 80 hlov, ba aj 3 koruny dostane na deň; žena 1 kor. 60 hlov, ba aj 2 koruny, je to veľmi mnoho síce, ale to krátky čas trvá. Keď prejde žatva, platy sú menšie. Príde zima, chudobný ľud je bez zárobku, vystavený biede, ale i tu musím poznamenat, že pracovitý aj v zime najde zárobok. No ale však sú úrody dobré, Pán Boh nám všetkým pomôže.

Čo sa týka iných rastlín všetko je pekné, jedine ružiaky tie sa nám nepodarili, vňaf je už suchá a zemiaky ešte nevyvinuté, už hñijú. Len aby dal milostivý Pán Boh, žeby neskôr byly lepšie, lebo keby zemiakov nebolo, nielen chudobní, lež i majetnejší ľudia biedu by pocítili.

Nedávno v Drietome istý Anton Salek, stolár sa v malej rieke, cez obec Drietomu tečúcej, utopil. Ubohý celý bol na vrchu, jedine tvár mal vo vode zamočenú. U nás v M. Bierovciach tento týždeň biroš Ján Haššák išiel do hory a z neopatrnosti dostal sa pod kolesá. Nešťastného človeka dolámalo, ale je nádej že sa vyľieči.

Čteným čitateľom prajem šťastlivú a bohatú žatvu.

S úctou

Gustáv B. Pravdomil.

Ráznosť tvorí náš najväčší poklad.

Vplyv spoločnosti na ráznosť.

Veľké šťastie je dobre znat priateľov vyvoliť. Lebo od takých bude duša naša dobrá, srdce naše si len šľachetné dojmy osvojí. Mladý vek je najschopnejší. Keď aj nechceme, mimovoľne si osvojíme okolo nás nachodiace sa obyčaje, chytí sa nás našich priateľov ráznosť, smýšľanie. Odtiaľ je to príslovie, že: „Ukáž mi tvojich priateľov, a ja ti poviem, že čo stojíš.“

Priateľstvo je najmocnejší vyvíňovateľ ráznosti. Veľa ľudí má mnoho čo ďakovať priateľom svojim. Iní zas môžu preklínať pre každé nešťastie života svojho zlé spoločnosti. Kolkokoľvek príkladov je, že z pomedzi chlapcov jednej a tej samej rodiny jedon je dobrý, poslušný, v každom ohľade výtečná ráznosť, druhý ale zlý, cigáňsky, nespoľahlivý, nerázný. Odkiaľ je to? Od priateľskej spoločnosti. Pokiaľ jedon mal to šťastie v kruhu ráznych priateľov žiť, dotiaľ ten druhý trávil svoj prázdný čas medzi rozpustencami, podliakmi. A ponevác každý zo slobodnej vôle sám si môže vyvoliť kruh, v ktorom žiada žiť, preto nemôže nikto nič inému na oči vyhadzovať. Rozum vždy pozná zlé. Ani myseľ sa nedá, žeby jestvovalo také duševné klesnutie, ktoré by nevládalo rozoznať dobré od zlého, nepoznalo by zlosť, nepočestnosť. Keď si ju teda poznal, odvrát sa od nej, zardi sa, opovrhni ju, zoškliv si šibalské kúsky a briešnosť.

Nech žije v tebe túžba snažiť sa po šľachetných vidinách. Vynasnažuj sa ráznosť tvoju sošľachtíť, celú tvoju bytnosť pretvoríť. Vyvíňovanie ráznosti nenie malá vec, len s úplnou odvahou, neunavnou pracovitosťou môžeš dosiahnuť cieľa.

Panuj sám nad sebou! Pozoruj na každý svoj krok! Rozmysli všetko! Buď silný, buď rozhodný!

Môžu ta stihnúť v živote pokúšenia, môžeš snád aj upadnúť: postav sa na odpor, pozdvihni sa, s duševnou silou navráť sa na pravú cestu, na chodník ráznosti. Vyriekni: že nežiadaš zbohatnúť nepravou cestou, lež áno: počestným zostať medzi väetkými okolnosťami. Vyriekni: že nečiháš na vysoký stupeň, ale v cnosti, ráznosti chceš

byť prvý. Nežiadaš byť najučenejší, ale najpočestnejší; nie popredný, ale opravdu otvoreného srdca.

Ráznosť netrpí jednať sa. Nech je okolo teba každý kujon: ty zostaň počestný! Nech ťa vábi dobrobyt, majetok, vyznačenie: ani nepomysli na to, ty buď len počestný! Je-li však na kocku vystavená tvoja prostosrdečnosť? nestaraj sa o to, ty zostaň len počestný! Zlošť nemôže dlho panovať, konečne predsa tvoja počestnosť zvíťazí nad ňou. Dobré zostane vždy dobrým. Vodičom sveta je dobrota, šľachetnosť. Smutno by to vyzeralo, keď by nepočestnosť prevažovala. Sebapovedomie, svet nášho srdca, zostanú vždy také, jako sme si ich vycvičili. Náš malý vnútorný svet postavil cnosti oltár v úkryte srdca nášho; len tak môžeme byť blažení, keď tieto sväté myšlienky obetujeme na ňom. Čo sa ja starám o celý svet, keď je moje srdce, môj duch pokojný, blažený!...

Samovláda, pevná vôľa panuje nad všetkým. Veľký opravdový duch ešte i v zlých spoločnostiach zostane neporušený. Pevného odhodlania človek aj medzi nemravnými priateľmi zachráni ráznosť, počestnosť. A je isté, že takúto duševnú silu len málo kto si nadobudne. Preto najlepšie je chrániť sa zlých tovaryštví, jako zlého povetria.

Ráznosť dodáva lesk, skvenie. Pred ňou klaňat prinútené sú: bohatsvo, veda, hodnosť. Keď možno o dakom riecť, že je hodný, rázny, počestný človek, ten obyčajne aj napreduje; lebo to považujeme za najprednejšie a najdôležitejšie charakterisovanie. Len potom prídu ostatné poznávajúce vlastnosti.

Ráznosť má veľmi príťažlivú moc. V úradníctve na každého spolučlena účinkuje ráznosť predstaveného. Vojaci zbožňujú svojho úprimného, čestného, rázneho vojvodu. Šľachetný, rytiersky, rázny panovník účinkuje týmto smerom na celú krajinu.

Ráznosť v živote štátov.

Na osudy národov nie natoľko okolnosti, jako ráznosti pôsobia. Len ten národ je šťastný, zmáha sa, ktorý je počestný a rázny. Naproti tomu upadne tá krajina, ktorej vodcovia sostúpili s cesty počestnosti, kde panuje neráznosť. Šťastlivý je ten národ, ktorý sa honosí pekným, šľachetným dejepisom. Nové pokolenie naučí sa z neho oduševňovať, priučí sa ráznosti, počestnosti. Dejepis našej vlasti môže byť vo veľkej miere ráznosť vyvíňujúci, len ho treba náležite poznať. Ale, bohužiaľ, známosť dejepisu nestojí na tej výške, na ktorej by mala stáť. Mládež si nevšíma tie slávne činy, tie veľkolepé dráhy života, s ktorými je náš dejepis natoľko preplnený. V tomto smere by mala aj výučba dačo viac činiť. Ztadiaľ je potom, že vlastenectvo terajšieho veku ďaleko zostáva za vlastimilovnosťou starých časov. Len slová, frázy! Ale účinok nestojí v pomere so slovami. Na bok teda s prázdnyň pachorením sa! Šľachetná zmužilosť, silný ráz nech sa zakorení v srdciach našich.

Dejepis uhorského národa zakladá sa na ráznosti. Sotva pol miliona ľudu vtrhuje cez Karpaty, podmanilo hŕbu kniežat a spojilo so sebou veľa národov. Nebola-li týmto činiteľom vznešenosť rázu? Neapanuje-li s týmto až podnes? Ešte panujú medzi nami šľachetné staré mravy. Ešte panuje svätá počestnosť. Nenechajme ju zkažiť, ba pestujme ju ustavične skrze svätý oheň vlastimilstva!...

Je to zvláštne a veľmi pozoruhodné, že z nášho tisícročného dejepisu ešte ani tí najväčší nepriatelia naši nie sú vstave preukázali nerázne skutky. Naši brdinovia, naši výtečníci boli rázneho, šľachetného srdca. Nikdy sme netrýznili poddaných, nikdy sme nesnuvali spribanie ešte ani len proti zlým kráľom a tyranským správcom; verejne, zmužile sme snášali údery osudu; dobre sme činili každému; pod ochranu sme vzali prenasledovaných.

Dobre by bolo všetko toto znáť synom národa. Veľmi zaujímavé a užitočné zaoberanie sa je, skúmanie dejepisu minulosti. Veľkolepé skúsenosti môžeme z neho čerpať. Počestnosť, ráznosť, pravdivilosť boli vždy úlohou národa uhorského. S týmto žil a skrze toto panoval medzi nehodami tisícročia.

Nik nemôže odškriepiť veľkú silu štát udržujúcej ráznosti. Ona panuje nad svetom, do rozkvetu privádza krajiny, jednotlivcov ale oblažuje a teší...

Dejepisné poučenie neslobodno nechať bez pozornosti. Odkedy píšú dejepis, ustavične len ráznosť ospevujú. Krajiny, jednotlivci len touto ráznosťou, týmito cnosťami stali sa veľkými. Počestnosť bola a zostane vždy najpevnejší granitový základ, na ktorý sa môže všetko stavať.

Daj štátu, ľuďom ráznosť a mravy, obidvých si učinil šťastnými.

Osobná ráznosť oživuje, sladko účinkuje na ducha. To povedomie, že s počestnosťou zastúpime svoje miesto, vydobyjeme si úctu každého, dobre bude účinkovať na celú našu bytnosť. Dodá chuti ku práci, k horlivému plneniu povinností a chráni, obraňuje na každej drsnatej ceste.

Na osľatok som ponechal najdôležitejšiu ráznosť, ktorá môže najväčšmi účinkovať na človeka. To je práca.

Pracovitosť je najúčinnivejší vychovávateľ ráznosti. Kto navyknul k pracovitosti, kto nachodí v nej radosť, ten nemá času myslieť na nepočestné skutky. Ale ani nepotrebuje na zakázané cesty stúpať, lebo si môže pracovitostou dobrohyt zaopatrit; zamestnáva seba, pritom si udržuje zdravie. Ej hľa, jak veľkú moc má pracovitosť! Nech sa teda chytí mladík tohoto mocného zbroja! Nech vstúpi za tieto ochranné bašty a uvidí, že aj čistotu ráznosti svojej pred mnohými inými prednosťami bude môcť najistejšie zachrániť! Dixi.

Ochodnický.

BESEDNICA.

Slepá.

— Z francúzskeho. —

Bolo to dievča osemnásťročné. Narodila sa slepá.

Nikdy jej krásne oči nevidely najmenšieho slnečného svitu, nikdy ani na okamih nevidely ani tie najmalichejšie veci. Neznala bariev, neznala sveta.

Bola dieťaťom trdnomyselným jako bývajú bytnosti stihnuté nešťastím výnimečným a nezaslúženým. V rodise bola pre všetkých členov len „úbohú Mariou“. Mala bratov, sestry so zdravým zrakom, ktorí ju milovali jako pre jej neuh tak i pre krásu jej bytnosti, ale nemohúe pochopiť ich bry, rozumet ich reči, často bývala opustená.

Keď vyrástla, jej trdnomyselnosť zmenila sa v tiehý žiaľ. Na veky viac a viac sa zahľbovala v tajomstvo svojich nevidiacich, neužitých očí — no neprehovorila, len málokedy. Snila. Večne sediac, ba skoro ležiac vo svojej veľkej leňoške, sama sa tázavala na neznáme jej veci zovňajšie, ale na otázky také nevedela si dať odpovede.

Keď vydaly sa jej sestry, keď bratia odišli za svojim povolaním, „úbohá Maria“ bola sama u svojich starých rodičov.

Až doniiaľ žila, obklopená členami svojej rodiny.

Hlasy v dome, ktoré dobehaly k jej sluchu, keď i znely o veciach preobyčajných, ktorých naprosto nechápala, tešily ju predsa, byly jej jediným prejavom sveta, o ktorom ničoho nevedela, udržovaly v nej chuť k životu.

Pomaly však zaniklo všetko. Otec, matka, oba starí, unavení minulosťou, hovorili čo najmenej a stíchly dom stal sa nevládnym, pochmúrnym.

Tu bola slepá na kraji zúfalstva, triasla sa pri pomyslení na budúcnosť, ktorá ju očakáva. Jej mladost pominie, rodičia odídu na večnosť, zostane sama, nevidiaca, opustená!

Neopúšťala už leňošku, v nejj oddávala sa žiaľu a zriekaniu a jakejsi ustrašenej lenivosti, opierajúc svoju zlatú hlavu o biele ruky a ponosujúc sa šeptom Bohu, že ju stvoril takto len pre utrpenie.

Ale hľa, jedného dňa ucho jej zasľúchlo hlasy dvých cudzích mužských. Dve nové osoby objavili sa na obzore, rušily pokoj tiehého domu.

„Úbohá Maria“ sa zľakla. Čo chcú? Prečo prišli? Aký úmysel ich sem vedie? Lež matka blasom omladlým jej rozprávala jedného večera:

„Dieťa, vzhop sa, usmievaj sa, buď veselá. Navzdor tvojmu broznému neduhu, ktorý zdal sa ťa vylučovať navždy z radosti sveta, dve šľachetné srdcia zamilovaly sa do prekrásneho jemného tvojho obličaja, pre pôvab tvojjej postavy. Jako prv o tvoje, veselostou žiariace sestry, uchádzajú sa teraz o teba, milujú ťa dvaja

mužski naraz. Musíš si z nich voliť. Počuj, jedon menuje sa Ján, je dvadsaťpäťročný, pekný, teba hoden, človek tak rozmilý, že tie najhrdšie devy môžu ti ho závidet. Druhý je starší, ba nemožno ho už zvať mladým, je skoro štyridsaťročný, postavy veľkej, tiež bohatý, ale bez roztomilosti, sveta znalý. Meno jeho je Peter. Oba majú len jednu žiadost, napraviť nespravodlivosť osudu, viesť ťa rukou pevnou po chodníku, jehož cieľom je šťastie. Prijdu zase, vypočuješ ich, posúdiš a podáš ruku tomu, ktorého tvoje srdce zvolí. Oba sú povahy ušľachtilej, tak že nech vypadne voľba tvoja jakokoľvek, vždy dobre zvolíš.“

Takto hovorila matka, celá blažená k udivenej chorej deere, ktorá považovala sa za ztratenú, a ktorej navzdor všetkému kynula spása. Očakávala s veľkou bázňou príchod svojich dvých pytačov.

Ján prišiel prvý. S odvahou svojho veku vzal do svojich rúk bľadú rúčku slepej, ktorá chvela sa rozčúlením, sadol si blízko nej na veľkú leňošku a začal sa jej takto zaliečať:

„Úbohá Maria!“ tak ma meno toto trápi, že rozhodnul som sa ho zmeniť čo najskorej. Chcete-li, svolíte-li hneď, len „šťastnou Mariou“ vás budem zvať. Milujem vás. Neviete, dieťa drahé, jaká ste pekná, pôvabná a zaujímavá, ako vaše oči, ač i nevidia, sú krásne. Milujem vás vrele z celého svojho srdca. Svolíte-li stať sa mojou ženou, oprete-li sa svojou zbožňovania hodnou rúčkou o silné moje rameno, budem vašim vodcom po celý život. Šepkať vám budem o všetkých krásach, ktoré neznáte, o skvúcom nebi, o nádhernom svete; vypravovať vám budem o každom pohybe, o každej udalosti, o každej veci a to tak trpelive, tak verne, tak nežne, že skoro hľadeť budete mojima očima a znať budete všetko, čo ostatné ženy. Vyložím vám zjavy pozemskej tak, že duch váš ich pochopí v najmenších podrobnostach. A keď zapadajúce slnce vo svojej nekonečnej kráse zaplaví obzor zlatou žiarou, tak verne vám každý odstín vyličím, že ho skoro tak dobre znať budete ako ja.“

„Ó slnce!“ odpovedala smutne Maria.

„Vyličím vám vernými slovami striebrojasný mesiac, skvejúce sa postriebrené hviezdy za tajemných letných noci, keď duše zdajú sa byť čistými.“

„Lesy, žiara, letné noci,“ vzdychla Maria ešte boľastnejšie.

Slza zaleskla sa v jej oku.

Ale mladý človek vo svojom rozochvení si toho nepovšimnul.

Pokračoval:

„Opíšem vám ruch miest, prístavov, pohyb lodí, všetko, všetko, čo osvetou nazývame a čo vám je neznámo. Moje oči budú vašima, moja duša bude dušou vašou a srdcia naše splynú v jedno; budem vodcom vašim v žití i v láske.“

Maria zaplakala, nebola schopná odpovede a Ján odišiel v údive nad prijatím, ktorého sa mu dostalo. Prišiel Peter.

Nevzal ruky slepej do svojich, hovoril jemne, šep-
tom a vyslovil sa takto:

„Slečna, čo zvykla ste si považovať za nešťastie, je
skôr šťastím pre vás. Nevidíte svet, ale verte mi, často
je odporne a smutno naň hľadať. Má v sebe toľko žiaľu
koľko radosti a často ľudia odvracajú oči, unavené po-
hľadom naň. Riekli vám, že vás milujem. Vložte-li ruku
do rúk mojich, prijmete li mňa za svojho oddaného muža,
nikdy nebudem s vami hovoriť o veciach zovňajších. Nie
sú nijak vážne a úplne vedfajšie pre dve duše, ktoré si
rozumejú. Riekli vám, že nie som viac mladý. Áno, som
už zunovaný, presýtený svetom, ktorý užil som doko-
nane. Pri vás nájdem tichý prístav po búrach života. Za-
pomeniem na všetko, čo jest, čo som videl, na všetko,
s čím som obcoval. Nebudem sa zamestnávať len s vami,
hovoriť len o vás; nebudem sa pokúšať rozšíriť vaše
vedomosti, lebo čo blaží mňa pri vás, to je vaša úplná
nezkúsenosť, vaša neznalosť všetkého, čo je svetského.
Neviete a ničoho to naplňuje ma spokojnosťou, lebo skú-
senosť býva trpká! Najskúsenejší ľudia bývajú najhorší.
Zachovám si vás tak, ako ste, čistou, nevedomou. Vy-
plňte žitie mojej prítomnosťou a budem hľadať
stať sa vám priateľom nezbytným, vždy prítomným len
neskonalou láskou ku vám. Popísali vám snáď krásu
krajín, vychvaľovali vám ich snáď, a neprávom. Na jeden
slniečny deň nasleduje sto daždivých, pošmúrnych, na-
sleduje snáh, mráz, keď človek trpí i stráda. Ruch miest
nie je ničím, len výrazom biedy a námahy, ktoré vyža-
dujú shon po výžive. Všade uzrete nespravodlivosť, utr-
penie, tiež vášne, spory, nenávisť, pomstu a zločin. Vy
ovšem o tom všetkom nič nevíete, a odo mňa sa to ne-
dozvíete. Mňa blažiť bude myšlienka, že leu ja budem
okolie vaše oživovať. Nebudem žiť len pre vás a vy len
pre mňa.“

Tak hovoril Peter, ktorý znal život a vedel ho
posúdiť.

Maria sklonila hlavu v hlbokom premýšľaní... ale
usmievajúc sa vložila svoje biele ruky do Petrových.

Bajúz.

— Napísal Richard O' Monroy. —

Sediac na piesočnatom brehu morskem, pozorovali
sme ranné kúpanie a bavili sa pohľadom na tú hromadu
ľudí, noriacich sa do slaných vln, keď tu vojenský obrst
Giverny zvolal: „Nemôžem vám ani rieciť, aký nepríjemný
dojem robí na mňa pohľad na tých pajácov v pruhova-
ných kúpeľných odevoch a tie dámy v čiernych papučkách
s mechúrovými čiapkami na hlave, ktoré znavujú sa
takto všetkej krásy, tančiac dookola vo vode ako bláz-
nivé, so smiechom a krikom.“

Náš smiech rozdurdil plukovníka tak, že pokračoval
veľmi prudko: „A keby to bolo len ošklivé! Ale vyvo-
láva to vo mne najtrápnejšiu vzpomienku z mojej mla-
dosti, na nehodu, ktorá ma pripravila o znamenitú
partiu...“

Bol som vtedy na urlaube u mojich rodičov, ktorí
mali svoj vlastný dom vedľa jednej krásnej vily, ktorú
sme nazvali „Vtačí spev“.

Toho roku zdalo sa mi že si mena svojho zaslúži v
plnej miere, lebo vo vile bývaly tri mladé Američanky,
slečny Anna, Fánna a Maria Darlingove, ktoré celú za-
hradu naplňovali svojou veselosťou a svojim spevom.
Ačkoľvek mi bolo vtedy len 18 rokov, vyzeral som predsa
dosť mužsky, vďaka buď nepatrnému prostriedku ku
rasteniu fúzov, ktorý mi prezradil jeden z mojich telea-
ných holičov, keď som vychodil zo školy. Nad ústami
vprostred mal som len ľahunké bajúzky, ale v kútках
mohol som sa pýšiť — ako väčšina mladíkov — dosť
hustými chlpkami vlasov.

Bolo vtedy módou voskovať si bajúzy, a tu pomá-
hali sme si takto: Odstrihli sme si s vlasov na hlave
dva chlčky, ktoré sme spojili, natrúc ich uhorským voskom,
a tak sa nám podarilo zaopatriť si dva ohromné bajúzy
dlhé na štyri až päť centimetrov; tak sme pripojili tieto
fúzy k našim malinkým chlpkom pod nosom, ktorými
nás príroda obdarila. Keď vosk niečo uschnul, naše
nepravé bajúzy držaly znamenite a tvorily dlhé fúzy,
ktoré dodávaly nám šviháckeho výzoru.

Medzi našou rodinou a rodinou Darlingovou povstaly
chytro priateľské styky. Medzi nami rečeno, nerozlúčil
som sa so svojimi bajúzami len v noci. Pred ľahnutím
uložil som ich pečlivo do škatuľky a na druhý deň rano
soľva som sa umyl, hneď som fúzy napravil a nalepil
som ich so všemožnou opatrnosťou. Bolo to síce trochu
nepohodlné, pravda, ale nemohol som nepozorovať s
obvyklou domýšľavosťou mladíka, znamenitý úspech, akého
pri slečne Anne vydobyly moje bajúzy.

Jedon večer doprevádzajúc ju domov s prechádzky,
ako by náhodou dotknul som sa koncom svojho bajúza
jej uska alebo tváre a pocítil som okamžite, ako sa deva
zachvela v mojej ruke, ako by ju prešiel elektrický prúd.

„Prosím vás“, vravela „ušetríte ma.“

„Vás ušetríť, slečna?“

„Áno... keby ste vedel, ako na mňa vaše krásne
bajúzy pôsobia! Sú tak dlhé, tak jemné, tak roztomilé!“

Zrejme, za všetek svoj úspech mal som čo ďakovať
len bajúzom; bol to úspech rozhodný a tým lichotivejší
pre mladíka, akým som bol ja, pretože slečna Anna, naj-
staršia zo troch sestár (bolo jej 22 rokov), bola už sku-
točne dámon veľmi rozhodného, slobodomyselného a otvo-
reného chovania. Bola veľmi bohatá a často zasväcovala
mňa do svojich plánov: ako sa stanem dôstojníkom,
požiadam mamu o jej ruku (o ona mi ju rada podá)
a my budeme šťastní, nevýslovne šťastní, budeme mať
mnoho slúžiek, koní, kočiarov a krásne deti...“ Rozhovor
viedli sme tak sladko a tak poeticky.

Všade chodili sme spolu: na morský breh, na
skalnaté vrchy, no, zkrátka, mali sme úplnú slobodu, ktorú
dovoľovala nám pani Darlingová, žena to veľmi rozumná
a zkusená, vediac dobre, že starí ľudia nemajú nudiť
mládež.

Jedného večera na príklad zkušil som silné pohnutie. Obedoval som u Darlingov, a po káve sadli sme si na malú pohovku, čo mne a Anne poskytovalo opravdový útulok. Sediac vedľa seba na úzkej pohovke pri svite lampy, ktorá skrze listy veľkej palmy vrhala na nás svetlo, vraveli sme tichúčko, pokračujúc vo svojom snení o budúcnosti: a na všetky moje sľuby a prejavy lásky Anna mi odpovedala: „A je to všetko pravda? Neklamete ma? Viete, mám brozný strach pred lžou. Kebych sa raz dozvedela, že ste ma v čomkoľvek oklamal, bol by medzi nami všetkému koniec.“

Prisahal som jej a ohnivé pošľaby sypal na konččky jej prstíčkov, ktoré sa vymykly z mojej ruky, a Anna počala hladiť moje bajúzy.

Srdce sa mi skoro puklo v strachu pri pomyslení, že nadlepené vlásky mohli by popustiť. No šťastie, dotknutie jej rúčky bolo veľmi jemné a uborský vosk držal dobre ako glej. Vtedy ďakoval som v duchu vrelo svojmu holičovi. O pár dní na to šli sme ku moru do plavárne; bolo to odpoľudnia a horúčosť, až dusivo, a tu slečny sa rozhodly, že sa budú kúpať a prinútily ma, aby s nimi držal. More bolo rozvlnené, vlny krátke a hnoiace. Slečna Anna pretínala tieto vlny svojima krásnymi rukami, a ja som ju nasledoval.

Mal som čo robiť, aby sa udržal vo smere zakotvenej lode, a krk udržať nad vodou, lebo každý okamih nám prebehly vlny prez hlavu.

Konečne došli sme k lodi a vystúpili sme na ňu, aby sme si trochu odpočinuli, keď tu moja spoločnica pohľadne na mňa a vykrikuje:

„Pre Boha, čo sa vám stalo? Veď máte len jeden bajúz!“

Siabol som prudko po bajúzoch, aby sa presvedčil o nešťastí. Nahmatal som ovšem bajúz, ale smačkaný a odlepený, zostal mi v ruke. Blamáž!

Na to slečna Anna zvolala: „To byly teda falošné bajúzy?! Oh, aký ste smiešny! Veď vyzeráte ako malé dieťa!“ a dala sa do bláznivého smiechu.

A skočila znova do mora a za stáleho, už skorej kréovitého smiechu opakovala:

„Falošné bajúzy! — Falošné bajúzy!!!“

V októbri vrátil som sa do vojenskej akademie bez toho, že by sa bol osmelil potkať sa ešte raz so svojou americkou blondýnkou a po niekoľko mesiacoch som sa dozvedel, že sa vydala za baróna Ablettu, bohatého majiteľa baní. Vtedy pocítil som skutočnú bolesť a umienil som si nikdy viac ju nevidieť, aby zostala v mojich upomienkach takou, jakou bola, keď som ju miloval.

„A čo, nevidel ste ju vskutku už nikdy viac?“ pýtali sme sa Giverneja.

„Predsa. Vlani. Teraz je z nej ohromná žena, veľmi tučná a má deväť detí. Zdala sa mi strašnou...“

CHÝRNIK.

Podpora. Jeho veličenstvo kráľ so svojej privatej pokladnice 500 korún udelil pohorencom nitrianskej obce Nadasér.

Dobročinnosť. Knieža-primas kardinal Vaszary na obnovenie chrámov a na zvony v jednotlivých cirkvách ostrihomskej arcidiecesi daroval 27.810 korún a krem toho osvedčil sa, že všetky s terajším 900ročným jubileomom rim. kat. cirkve spojené trovy sám bude znášať.

Jubiläum. Dňa 26. t. m. je tomu desať rokov, čo v čelo nitrianskej stolice postavený bol Vilmos *Thuróczy* ako fčišpán. Obyvateľstvo stolice použije túto príležitosť, aby dalo výraz svojej úcty naproti populárnemu fčišpánovi.

Minister pravosúdia v Nitre. Minister pravosúdia dr Alexander Plósz, sprevádzaný ministerským radcom Liszkaym a technickým radcom Kissom, tieto dni navštívil mesto Nitru, aby si obzrel pozemok, vyznačený na stavbu súdnej paloty. Mesto totiž postavilo sa proti tomu, aby palotu vystavily von z mesta pri železničnej stanici, ba boli i takí, ktorí vyzvali obyvateľstvo Nitry, že v tom páde, ak predsa tam postavia súdnu budovu, aby bojkotovali súdnych úradníkov a nedali im byť v meste. Minister teda osobne odcestoval do Nitry, aby záležitosť pozemku sám riešil a tak sa stalo, že minister rozhodnul postaviť palotu vo vnútri mesta a nie vonku. Ministerovo rozhodnutie spôsobilo v meste veľkú radosť.

Uznanie. Veliteľstvo IV. honvédskeho okresu v Prešporku poslalo veliteľstvu dobr. sboru hasičov v Trenčine diplom uznania zato, že veliteľstvo za tri roky horlive a ochotne vycvičilo mužstvo 15. honvédskeho pluku v hasičských prácach.

Smrť. Anton *Mócsy*, kraj. vyslanec ľudovej strany a býv. správca kat. učiteľskej pripravovne v Kaloči následkom žalúdkového raka zomrel dňa 20. t. m. v Kaloči. Mócsy bol 58ročný. — Manželka Artúra *Görgeyho*, hlavného vodcu honvédskej armády z roku 1849. rod. Etela Anboninová zomrela v Levoči dňa 23. t. m. v 75. roku života svojho. Stará pani už od dávnych rokov nežila so svojím manželom a živila sa vyučovaním francúzskej reči.

Telefon bez drótu. Prekvapujúci chýr sdeľujú zo Szombathelyu. Žigmond Musits, úradník pri pošte a telegrafe v Szombathelyi vynášiel telefon bez drótu. Pokusy, ktoré urobil so svojím vynálezom, podarily sa vraj veľmi dobre. Musits zo svojho bytu cez jeden potok telefonoval do jednej vzdialenej zabradý, pri čom do prístroja povedané slová, jako i spev bolo cele dobre počuť. Vynálezca tvrdí, že keď stroj svoj dokonáli, dá sa použiť i na väčšie diaľky. Sústavu stroja drží Musits predbežne v tajnosti.

Minister Hegedüs a železničari. Minister kupectva Alexander Hegedüs vydal nariadenie, že tí zamestnanci uh. kráľ. štátnych železníc, ktorí nemajú nárokov na pensiu alebo výplatu, v tom páde, ak im vypovedia službu preto, že prekročili 60. rok života svojho, dostanú svoj jednoročný plat čo konečnú výplatu ak sú úradníci, a polročný plat ak sú sluhovia.

Nová válečná loď. Dňa 9. septembra v San-Marco (pri Trieste) pokrstia a na more pustia jednu novú válečnú loď rakúsko-uhorskej monarchie. Loď pokrstená bude na meno „Habsburg“ za prítomnosti arcikniežata Fridricha a jeho manželky arcikňažny Izabelly, cirkevné obrady prevedie poňný biskup vojenský dr. Koloman Belopotocky. Nová válečná loď bude z tých najsilnejších a boja najschopnejších lodí našej válečnej floty. Loď „Habsburg“ vo výške 24 m. obrnená je 220 milimetrov silným pancierom; dĺžka jej obnáša 107-60 a šírka 19-80 metrov, opatrená je dvoma strojmi, ktoré vyvinúť môžu 11.000 koňských síl. Ozbrojená je krem troch 24-cmetrových rýchlopalných diel Krupovských 40 menšími delami. Vnútro a palubu lode osvetľuje elektrika. Na slávnosť krstu a spúšťania lode pozvaní sú i členovia uhorského zákonodarstva.

Nový provinciál františkánov. Od kedy sreformovali rád františkánov, novozavedené prísnejšie pravidlá rozvojili rád a tie kláštory, ktoré podrobily sa novému poriadku, dostaly osobitného provinciála a tí františkáni zas, ktorí zdráhali sa prijať nové predpisy, ostali pod správou svojho starého provinciála. Teraz však tak starých ako i sreformovaných františkánov postavili pod správu jeduho provinciála Izidora Ozorayho, provinciála to sreformovaných františkánov. Ozoray následkom toho stojí na čele asi tridsiatich uhorských kláštorov rádu. Sídlo jeho sú Malacky v prešporskej stolici, kde je prvý kláštor sreformovaného rádu.

Vyznačenie. Jeho veličenstvo kráľ Alojsovi Riedl, hajdúskemu kaprálovi pri baňskej direkcii v Štiavnicí za uznanie vyše polstoročnej vernej a horlivej služby udelil strieborný záslužný kríž.

Vysoký vek. V Malej Porube (Liptov) tieto dni zomrel Matej Frniak, ktorý — jako „Liptó“ píše — žil 104 roky.

Veľký požiar v Caribrade. 21. t. m. zúril v Caribrade veľký požiar, ktorému 150 domov, mnoho kupeckých skladov, jeden chrám a jedna škola padly v obeť. Mnoho ľudí utratilo život, menovite následkom toho, že viac z háremov vypustených ženských padlo do otvorených studní, keď utekajúce pred ohňom, chcely sa ratovať.

Ohavnú smrť zvolil si kanonír Ján Bileta vo Lvove. Biletu nedávno jeho predstavený potrestal viac dňovým väzením, čo tak veľmi bolelo kaprála, že v noci vykradnul sa zo spalne, jedno delo nabíj patronami, stal si pred cievu a potom pomocou šnôrky vypálil kanón. Na veľký výbuch sbehlá sa celá kasáreň a na všeobecné ustrnutie tam našli na kusy roztrhanú mrtvolu nešťastného kaprála.

Spojenie Baltického mora s Dunajom. V patričných kruhoch Nemecka i Rakúsko-Uhorska už dávnejšie vzkrnul plán spojiť Baltické more s Dunajom a takto obľahčiť kupectvo a premávku strednej Európy so severnou Európou, vlastne medzi Baltickým a Čiernym morom. Tento plán dal by sa previesť dvojakým spôsobom: lebo spojiť do Dunaja vtekajúcu rieku Moravu s riekou Odrou, ktorá vteká do Baltického mora alebo spojiť jedným kanálom tiež do Dunaja vtekajúci Váh s riekou Odrou a tak s Baltickým morom. V prvom páde z celého veľkolepého podniku malo by osoh Rakúsko, jak by ale Váhom spojili Dunaj s riekou Odrou, tak by Uhorsko mnoho vyhralo, lebo tým hlavné mesto Budapešť stalo by sa stredobodom stredno-europejského kupectva.

Voľba notára. Voľba okr. notára v Mošovciach previedla sa dňa 14. t. m. Zvolený bol jednohlasne Vilhelm Toperezer, ktorý dočasne bol viedol notárske záležitosti okresu.

Kde je abruzzské knieža? Jako známo, abruzzské knieža, pokrevný talianskeho kráľa vydal sa lanského roku na cestu ku severnej točni, ale od tých čias nedal o sebe vedieť. Následkom tohto taliansky kráľ Umberto poveril kapitána Vilhelma Badeho, ktorý sa bol už r. 1869. súčasťou jednej výpravy polárnej, aby sa vydal na cestu hľadať abruzzské knieža. Kapitán Bade v auguste vydá sa na cestu.

Škoda v Hobokene. Boli sme sa zmienili o tom strašnom požiari, ktorý zúril v hobokenskom prístave u New-Yorku. Teraz už ustálili škodu, ktorú zapríčinil tento požiar. Škoda v zhorených loďach a tovare obnáša súbrnom 40 millionov korún.

Neobyčajný prípad. Pred štyrmi rokmi na budapeštianskej klinike v jeden deň porodily manželka Júliusa Mosonyiho, zámožného gazdu v Török-Bálinte a jedno židovské dievča. Mosonyička veľmi sa rmútila, že má dcérnušku a ponevác jej manžel bol by rád mal syna, nahovorila v susednej posteli ležiacemu židovskému dievčatu, ktoré malo syna, aby si deti prečarovaly. Tak sa i stalo. Gazda bol veľmi rád, že má syna, ktorého starostlivo vychovával. Teraz ale pred niekoľkými týždňami chlapček umrel na šarlach. Mosonyi skoro zúfal, čo k tomu primalo jeho manželku, že všetko úprimne vyznala. Muž nehneval sa, ba sám vyhľadal v Kossuthfalve a doviezol domov svoje opravdové dieťa, svoju dcérku. Vec dostala sa to do uší i vrchnosti, ktorá oznámila podivnú udalosť súdnej stolici. Táto teraz zaviedla trestné vyšetrovanie proti ženám pre podloženie cudzieho dieťaťa.

Berlín Budapešti. Magistrát mesta Berlína milým darom prekvapil hlavné a sídelné mesto Uhorska. Mesto Berlín totiž z príležitosti návštevy jeho veličenstva kráľa nášho v Berlíne dalo odfotografovať všetky slávnostne ozdobené ulice a námestia, jako i hlavné momenty uvítania nášho panovníka a tieto obrázky teraz v sprievode zdvorilého listu poslalo rade mesta Budapešte. Pozornosť Berlína vzbudila tu všeobecné potešenie.

Pokutovaný falšovateľ vína. Minister vnútorných záležitostí vínokupeckú firmu Schiffer a Beck v Arade pre predávanie falšovaného vína posúdil na zaplatenie 1557 korún pokuty.

Nešťastia. V Kľačanoch (turč. st.) 7ročný chlapec prievozníka spadol s kompy a utopil sa vo vlnách Váhu. — Pri stavbe železného mostu v Sučanoch zo zamestnaných robotníkov siedmi spadli do Váhu, ale na šťastie vyplávali. Krem strachu nestalo sa im nič.

Vyšínuté vozne. Na železničnej dráhe pri Varine (trenč. stol.) vyšínuly sa dva vozne jedného nákladného vlaku. Väčšie nešťastie sa nestalo.

Krádež. V Lipt. Sv. Mikuláši do jatky tamojšieho mäsiara a udenára Júliusa Schweigla vlámali sa zloději a ukradli asi za 30 zlatých rozličného mäsa. Zlodějov hľadajú žandári.

Spadnul s koňa. Zc Sempen (prešp. st.) oznamujú: Jednoročný dobrovoľník husársky kaprál gróf Wenckheim 24. t. m. s viacerými dôstojníkmi bol koňmo na jednom výlete, kde ho však zastihla ťažká nehoda. Mladý gróf padol s koňa a tak uderil sa o jeden strom stojaci popri ceste, že bez povedomia zostal ležať na zemi. Lekári nemajú nádeje, že by ho mohli ratovať životu.

Lastovičky a poštové holuby. Najrýchlejšia doprava písma stať sa môže pomocou lastovičiek, čo je zrejmé z nasledujúceho pokusu, ktorý konali v Holandsku. V Cempiegne vypustili razom troch poštových holubov a jednu lastovičku, ktorú z ohľadu toho aby ľahšie bola poznaná, zabarvili. Lastovička hneď vzala smer ku mestu Antwerpen, odkiaľ ju boli doviezli, kdežto holuby ako vždy, z počiatku nerozhodne sem a tam poletovali aby sa obznámili s krajom. Lastovička preletela cestu 255 km. dlhú do Antwerpen za 68 minút a objavila sa hneď na svojom hniezde, kde ju chytili, kdežto prvý poštový holub vrátil sa až o tri hodiny do svojho holubínca. Holub teda letel 23 metrov za minútu, lastovička ale 62 metrov.

Zvieratá jako proroci povetnosti. O tom bolo už mnoho písané a predsa nevenuje sa oným zvieratám taká pozornosť, jakú by zasluhovaly. Zvieratá nadané sú prirodzeným pudom sebazachovania, ktorý si doteraz vysvetliť nevieme, jako sú nám aj nenie jasné vlivy počasia na organismus tvorstva. Že počasie má takýto vliv, to nám povie každý, kto na neduh reumy trpí, alebo kto bol ťažko ranený, bária takáto prorocká schopnosť nenie k závideniu. Medzi prorokmi povetnosti z ríše zvierat stojí totiž na prvom mieste domáci pavúk; keď vystrkuje von svoju hlavu a predné nohy zo svojho úkrytu, keď pavúk križiak svoju sieť aj v noci stavia, to veští bezpečne trvalé, suché počasie. Jestli sa zdrúže rosička (zelená žabka) na vetvách krov a stromov a tam sa vesele ozýva, keď lastovičky vysoko v povetří lietajú, to tiež znamená suché počasie. Keď pavúk zalezie do svojho úkrytu, rosička sa vo vode zdrúže, hmyz sa skrýva, lastovičky nízko lietajú, príde dážď a často trvanlivé mokré počasie.

Pozor na zbraň! V Kšínnej (stol. trenčianska) panský hájnik Franc Barlok vyberal sa do lesa, ale na podstení oprel pušku o múr, lebo musel sa ešte pre čosi vrátiť do izby. Sotva vstúpil do domu, jeho 14ročný syn chytil pušku a nevediac, že je nabitá strašil svoju matku, ktorá niesla na rukách svoje najmladšie vnúča, že ju zastrelí. Chlapec natiabnul kohútik, mieril a spustil; puška vybuchla a nábitok usmrtil tak matku jako i dieťa, ktoré držala na ramenách. Vrchnosť zaviedla vyšetovanie.

Sviňský dúl v okrese mesta Nitry vystúpil skoro v každej obci a už dosavď zapríčinil gazdom veľké škody.

Kde pijú najviac kávy? Jako najnovšie obchodné výkazy svedčia, najviac kávy minie sa v amerických Spojených štátoch; tu viac kávy vypijú než v celej Europe. No prv nebolo tomu tak. R. 1896. v Europe minulo sa 5,823.000 metrických centov kávy a v Spoj. štátoch len 5,537.000. Minulého roku ale v Spoj. štátoch jakosi muselo pribudnúť milovníčiek kávy, lebo americké žienky vypily 6,363.400 m. centov kávy, kdežto stará Europa zaostala spotrebujúc len 6,103.000 m. centov. Dotyčne jednotlivých krajín v Europe, najviac kávy minie sa v Nemecku (2,727.809 m. centov), na druhom mieste stojí Francúzsko (1,546.200 m. centov), tretia v rade je Anglia, ktorej sa už len 248 400 centov ujde.

K U O B R Á Z K U .

Matkina blaženosť.

Koľko starostí, koľko bedlivej opatery vyžaduje výchova dieťaťa a predsa dieťa je najtúžobnejším pokladom rodičov. Koľko rodín nešťastných nájdeme na svete len preto, že nemajú tohto najdrahšieho pokladu. Milé štebotanie dieťaťa rozveseľuje ducha rodičov, utvrdzuje vzájomnú lásku manželov a budí pekné nádeje do tajnej budúcnosti. Ale aby dieťa bolo skutočne pokladom, to v mnohom závisí od rodičov, lebo dieťa je tá hrivna, ktorú sveril Boh rodičovi do opatery a svojim časom bude žiadať počet o výchove toho pokladu. Šťastná matka, šťastný otec, ktorým Boh sveril tento poklad, lebo v ňom majú záruku budúceho blaha. Matka pestuje v ňom nezhné city a otec obrúje jeho srdce k strastiam života, aby niekdy, tak jako teraz z jeho štebotania, mali radosť z jeho bohumilého života.

K O B V E S E L E N I U .

Predsa je tak lepšie.

— Oh, môže mať človek mnoho peňazí a predsa je nešťastlivý.

— Ale je len predsa lepšie, keď je človek nešťastlivý s peniazmi, jako bez peňazí.

Priúctivý.

Pan Lövenstein je úctivý pán. Nedávno šiel neskoro domov a zrazu v tmavom stromoradí od neznámeho dostane zaucha. „Aha, už ta predsa mám raz, ty nabitý hodník, ty darebák“, kričí ten rozdávač pohľavkov. Pan

Löwenstein ale držiac si líce kričí od boľasti: „Ale veď ich v tme ani nevidím, doista je to mýľka — ozaj s kým že mám to šťastie?“

Načo je stráž?

Pred generálovým domom stojí na stráži jeden dobrovoľník, tu z domu vystúpi nová slúžka generálova a príjúc k nemu osloví ho: „Ty — či už bola tu mliečiarka?“

Stráž: „To ja neviem!“

Slúžka: „No, načo že ty tu teda stojíš, ty sprosták?“

Cena potravných článkov.

Budapešť, 27. júla.

V budapeštiánskych tržniciach predávaly sa podrobne nasledovné potravné články za tieto priemerné ceny:

Mäso: *Hovädzina* predok 104, zadok 116, polievková 124, jazyk 130, obličky, Iadviny 180, čistené 340 halierov za 1 klg. — *Barančina:* predok —, zadok 0 — h'ov. — *Teľcina:* predok 108, zadok 120, stehno 200 hlov za 1 klg. — *Bravčovina:* 112, stehno a lopatka 120 hlov za 1 klg. — *Sunka:* pražská 180, surová 140 hlov za 1klgr. pri kúpe najmenej 5 klgr.

Masť: Sviňská 108 hlov, loj 106 hlov, slanina ku roztopeniu 104 hlov a husacia masť 250 hlov za jeden kilogramm.

Drúbež: Za jedno kura 70, sliepku 140, kohúta 180 hlov. Za jednu kačku 240, za tučenú mladú hus 400 hlov. — *Očistená drúbež:* kura 70, sliepka 150, kapuň 240 hlov, tohoročná hus 400 halierov (za jeden klgr. tučenej husy 100 hlov), morka za kilo 130 hlov, kačka za kus 260 hlov.

Vajcia: Ku vareniu väčšie 8 kusov za 40 hlov, menšie 47 kusov za 2 koruny, ku čaju 7 kusov za 40 hlov.

Ryby: Kapor 200, sumec 120, štika 130, zubáč 200, jesater 280, okuň 160 hlov za klgr. Raky: kus za 12 hlov.

Rozličnosti: Maslo gazdovské 170, ku čaju 240 hlov za 1 klgr. Tvaroh 40 hlov za kilo — Smotana 60 hlov za liter. — Pár holubov 120 hlov, divá hus

—, divá kačka —, jarabica — hlov za kus. — Zajac za kus — kor. — hlov. — 1 klgr. divej svine — hlov, celé stehno srny 0 kor. — Zemiaky nové 26 hlov za klgr.

Múka: Pšeničná múka predávala sa za tieto priemerné ceny:

číslo:	0	1	2	3	4	5
kor.	26 40	25 00	23 60	22 60	22 00	21 00
číslo:	6	7	7 1/2	8		
kor.	18 60	15 00	14 00	11 00		

Pšeničné otruby drobné po kor. 8 30, hrubé po 8 60.

Zeleniny: *Zemiaky* rúžiačky kor. 2 80—3 60, žlté kor. 4 20—4 60, rožky kor. 7 00—7 20, biele kor. 2 80—3 00 za metr. cent *Kapusta* (v hlávkach) za kus 30 hl. kor. — *Cibuľa* kor. 5 00—8 40 m. e. *Zeler* 100 kusov — — *Nové uhorky:* za kus 26 halierov.

Strova: *Hrach* nový liter 28 hal., čistený starý 18—30 hal. za liter. *Sošovica:* domáca 16—24 za klgr.

Riža 20 hlov za kilo. *Zelená fazuľa nová* 30 hal. za klgr

Chlieb: miestny od pekára biely 26—30 hlov, čierny 20—22 hlov za kilogrammu.

Vzorky a cennik zasiľajú sa vyplacené!

Tkalcovské výrobné spoločenstvo „Vzájemnosť“

V Hronově nad Melují (Čechy)

ktéré nabízí ke koupi všeho druhu plátna, damaškové grádle, kanafasy, sypkoviny (inléd), ubrusy, ubrousky, ručníky (též kneippovské a frotirovací), kapesníky, latky slámníkové a m:tracové (atlasy), látky šatové (zefiry, šotyše), oxfordy (širtink), vkusné pravobarevné modré kuchyňské zastěry a jiné výrobky domácího tkalcovství. — Ač podnik náš trvá od srpna r. 1899, můžeme již posloužití množstvím pochvalných uznání. Vzorky a cenník zasílají se vyplacené.

(3—3.)

Podporujte jen naše domácí rukodilné výrobky!

Podporujte naše družstva svépomocná!

V družstevch naše spasá!

Budapeštiánska bursa s úradným značením cien dňa 27. júla.

Obilie	Jakosť dla hekt.	Za 50 kilogr.		Cenné papiere	Peniaze kor.	Tovar kor.	Cenné papiere	Peniaze kor.	Tovar kor.
		od	do						
Pšenica banátska	75—81	6.95	7.25	Štátny dlh. (Za každých 100 korún)			Prvá uhor. poisť. spol.	4900	5000
" pešťianska	75—81	6.90	7.55	Uhorská zlatá renta 4%	96 00	96 50	Pešť. uh. kupec. b.	3585	3595
" stolnobeľhradská	75—81	7.09	7.60	Uhorská zlatá renta 4% korunová renta 4%	90 70	91 10	Pešť. prvá vlasť. sporiteľňa	15925	16000
Raž (žito)	70—78	6.25	6.60	Uhorské regálové úpisý 4%	98 00	99 05	Šalgó-tarjánska baňa na uhlie	614 00	616 00
Jačmeň na krm.	60—68	5.90	6.10	Uhorské premiové úpisý	158 50	159 50	Záložné listy.		
" na pátku	68—64	5.60	5.80	Uhorská lísko-segedínska po- žička 4%	138 50	139 50	Uhorského pozem. úverového ústavu 4%	91 50	92 50
" na várku	64—66	—	—	Uhorská žel. požička 4 1/2% v zl.	109 50	101 50	Uhorského úver. záložného ús- tavu 4 1/2%	98 00	99 00
Ovos	39—41	5.00	5.40	vyvážkové úpisý 4%	90 50	91 50	Uh. úver. ústavu s premiou 4%	114 00	115 00
Kukurica	—	5.50	5.70	Spoločná požička v bež. penia- soch 4 1/2%	97 50	98 00	Peniaze.		
Pšoso	—	5.00	5.30	Žreby.			Cisársky dukát	11 37	11 45
Ľepica	—	12 75	13 25	Spolku „Jó ziv“	6 00	6 50	Dvadsať-frankovník	19 31	19 36
Batelinové semá, luc.	—	—	—	Uhorského „červené kríža“	19 00	20 00	Nemecká ríšska marka	1 8 50	118 80
" červené	—	—	—	Bakúskeho	43 50	44 50	Striebro	—	—
Sviňská masť pešťianska	—	54 00	54 50	Bazilika	12 00	13 00			
" vidiecka	—	—	—						

Kassa—Oderberg.							Oderberg—Kassa.								
Stanice	triedy	rýchlo vlak		osob. vlak		osob. vlak	Stanice	triedy	rýchlo vlak		osob. vlak		osob. vlak		
		1-III.	1-II.	1-III.	1-III.				1-III.	1-II.	1-III.	1-III.			
Kassa	ind.	9:00	4:34	6:22	7:00	1:12	4:00	Oderberg	ind.	1:15	5:06	10:55	11:35	5:50	8:25
Tihany órh.	érk.	9:08	—	—	7:07	—	—	Karwin	érk.	1:40	5:36	11:20	12:05	6:17	9:08
Sz. István mh.	érk.	9:18	—	6:25	7:17	—	4:15	Teschén	érk.	1:57	6:05	11:41	12:28	6:39	9:47
Terebó órh.	érk.	9:26	—	—	7:24	—	—	Trzynietz	érk.	2:14	6:25	12:00	12:50	7:00	10:10
Abos	érk.	9:20	4:54	6:45	7:28	1:33	4:27	Jablunka	érk.	2:30	6:48	12:18	1:09	7:20	10:36
Nagy-Ladna órh.	ind.	9:58	—	—	7:48	—	4:44	Csáca	ind.	3:11	7:48	1:04	1:48	8:00	—
Kis-Ladna	érk.	10:05	—	7:02	7:55	—	4:51	Krasznó	érk.	3:24	8:02	—	2:02	8:16	—
Ó-Ruzsa órh.	érk.	10:10	—	—	8:00	—	4:56	Ochodnicza órh.	érk.	—	8:08	—	2:08	8:22	—
Hámor mh.	érk.	10:23	—	7:15	8:11	—	5:09	Kiszuczua-Ujhely	érk.	3:36	8:15	1:29	2:17	8:29	—
Phónixhuta	érk.	10:35	—	—	8:23	—	5:21	Zsolna	érk.	3:49	8:29	1:42	2:30	8:42	—
Margittfalu	érk.	10:39	5:31	7:27	8:27	2:17	5:25	Várna	ind.	4:19	8:50	2:11	3:00	9:08	—
Istvánbuda	ind.	10:54	—	7:42	8:43	2:29	5:41	Sztrecsnó mh.	érk.	4:24	8:55	—	3:05	9:14	—
Kluknó órh.	érk.	10:58	—	—	8:47	—	5:45	Ruttka	érk.	4:38	9:08	2:25	3:18	9:30	10:58
Krompach	érk.	11:10	5:48	7:51	8:54	2:38	5:53	Szucsány	ind.	5:00	9:27	2:48	3:41	—	11:08
Szepes-Olaszi	érk.	11:21	5:57	8:00	9:05	2:47	6:04	Turán	érk.	5:08	9:34	—	3:48	—	11:17
Óiczno órh.	ind.	11:30	—	—	9:13	—	6:13	Süttő órh.	érk.	5:14	9:40	—	3:54	—	11:24
Haraszt mh.	érk.	11:37	—	—	9:20	—	6:20	Kralován	érk.	5:22	9:48	3:05	4:02	7:30	11:34
Márkusfalva	érk.	11:47	6:15	8:20	9:30	3:06	6:31	Sztankován órh.	ind.	5:31	9:55	—	4:11	7:35	11:41
Igló	érk.	12:00	6:26	8:31	9:43	3:17	6:44	Fenyőháza	érk.	5:36	10:00	3:13	4:16	7:42	11:47
Szepes-Süm. órh.	ind.	12:17	—	—	10:12	—	7:11	Gombás mh.	érk.	5:41	10:05	—	4:21	7:50	11:53
Hadásfalva	érk.	12:23	—	—	10:30	—	7:20	Hrboltó órh.	érk.	5:47	10:11	—	4:27	7:59	12:01
Káposztafalu	érk.	12:35	—	9:00	10:36	3:36	7:35	Rózsah. fonógyár	érk.	5:52	10:16	—	4:33	8:06	12:07
Schavnyik órh.	érk.	12:40	—	—	10:43	—	7:40	Rózsahegy	érk.	6:00	10:24	3:28	4:41	8:16	12:17
Gánócz mh.	érk.	12:52	—	9:16	11:00	—	7:53	Liszkfalu órh.	ind.	6:05	10:29	—	4:46	8:23	12:23
Szepes-Szombat órh.	érk.	12:57	—	—	11:06	—	7:57	Liptó-Tepla	érk.	6:12	10:36	3:37	4:53	8:33	12:32
Poprad-Felka	érk.	1:00	7:03	9:21	11:10	3:54	8:00	Kis-Olaszi mh.	érk.	6:18	10:42	—	4:59	8:41	12:39
Poprad-Felka	ind.	—	7:13	9:33	11:40	4:10	8:12	Liptó-Tarnócz mh.	érk.	6:27	10:51	—	5:08	8:52	12:50
Batizfalu	érk.	—	—	9:43	—	4:21	8:22	Liptó-Szt.-Miklós	érk.	6:33	10:57	3:53	5:14	9:00	12:58
Lucsivna fürdő mg.	érk.	—	7:27	9:50	11:57	4:29	8:29	Ókolcsnó órh.	ind.	6:49	11:13	—	5:30	—	—
Csorba	érk.	—	7:40	10:05	12:13	4:43	8:44	Szt.-I.-Pottornya mh.	érk.	6:55	11:19	—	5:31	—	—
Vágfalva	ind.	—	—	10:17	—	5:01	8:57	Liptó-Ujvár.	érk.	7:02	11:26	4:12	5:46	—	—
Vychodna	érk.	—	—	10:27	—	5:13	9:07	Király-Lehota mh.	érk.	7:10	11:33	—	5:53	—	—
Király-Lehota mh.	érk.	—	—	10:43	—	5:31	9:24	Vychodna	érk.	7:28	11:50	—	6:09	—	—
Liptó-Ujvár.	érk.	—	—	10:51	12:47	5:42	9:32	Vágfalva	érk.	7:39	12:01	—	6:21	—	—
Sz.-I.-Pottornya mg.	érk.	—	—	10:56	—	5:48	9:37	Csorba	érk.	7:50	12:12	4:48	6:33	9:00	—
Ókolcsnó órh.	érk.	—	—	11:00	—	5:53	9:42	Lucsivna fürdő mg.	ind.	8:03	12:28	4:59	6:45	9:12	—
Liptó-Szt.-Miklós	érk.	3:25	7:45	11:06	1:00	6:00	9:48	Batizfalu	érk.	8:11	12:36	—	6:53	—	—
Liptó-Tarnócz mh.	ind.	3:33	7:54	11:23	—	6:19	10:01	Poprad-Felka	érk.	8:20	12:45	5:15	7:02	9:28	—
Kis-Olaszi mh.	érk.	3:43	8:04	11:32	—	6:28	10:10	Poprad-Felka	ind.	8:34	1:03	5:40	7:14	9:50	3:40
Liptó-Tepla	érk.	3:51	8:11	11:38	1:18	6:34	10:16	Szepes-Szombat órh.	érk.	8:37	—	5:43	—	—	3:43
Liszkfalu órh.	érk.	3:59	8:19	11:44	—	6:40	10:22	Gánócz mh.	érk.	8:43	—	5:49	7:22	—	3:48
Rózsahegy	érk.	4:10	8:30	11:53	1:28	6:50	10:31	Schavnyik órh.	érk.	8:55	—	6:00	—	—	4:00
Rózsah. fonógyár	ind.	4:14	8:36	11:57	—	6:54	10:35	Káposztafalu	érk.	9:01	1:21	6:07	7:36	—	4:06
Hrboltó órh.	érk.	4:20	8:43	12:02	—	6:59	—	Hadásfalva	érk.	9:11	—	6:18	—	—	4:17
Gombás mh.	érk.	4:28	8:51	12:09	—	7:06	10:44	Szepes-Sümegh órh.	érk.	9:19	—	6:25	—	—	4:23
Fenyőháza	érk.	4:36	8:59	12:15	1:43	7:12	10:50	Igló	érk.	9:24	1:37	6:30	7:52	10:25	4:28
Sztankován órh.	érk.	4:40	9:04	12:19	—	7:16	10:54	Márkusfalva	ind.	9:57	1:52	7:01	8:17	10:41	4:49
Kralován	érk.	4:45	9:10	12:23	1:49	7:21	10:58	Haraszt mh.	érk.	10:04	—	7:10	—	—	4:58
Süttő órh.	ind.	5:00	—	12:35	—	7:33	11:10	Óiczno órh.	érk.	10:10	—	7:18	—	—	5:05
Turán	érk.	5:09	—	12:42	—	7:40	11:17	Szepes-Olaszi	érk.	10:16	2:09	7:26	8:35	10:58	5:12
Szucsány	érk.	5:16	—	12:48	2:06	7:46	11:24	Krompach	ind.	10:29	2:20	7:42	8:48	11:09	5:25
Ruttka	érk.	5:25	—	12:54	2:12	7:53	11:30	Kluknó órh.	érk.	10:35	—	7:49	—	—	5:31
Sztrecsnó mh.	ind.	—	—	1:25	—	8:36	11:56	Istvánbuda	érk.	10:40	2:29	7:55	8:57	—	5:42
Várna	express	—	—	1:31	2:40	8:44	12:01	Margittfalu	érk.	10:49	2:39	8:05	9:06	11:26	5:52
Zsolna	érk.	7:10	—	1:40	2:49	8:55	12:10	Phónixhuta mh.	ind.	10:55	—	8:15	—	—	5:58
Kiszuczua-Ujhely	érk.	—	—	2:17	3:18	9:35	12:40	Hámor mh.	érk.	11:06	—	8:29	9:21	—	6:10
Ochodnicza órh.	érk.	—	—	2:23	—	9:41	—	Ó-Ruzsin órh.	érk.	11:16	—	8:41	—	—	6:20
Krasznó	érk.	—	—	2:30	—	9:49	—	Kis-Ladna	érk.	11:21	—	8:49	9:34	—	6:26
Csáca	érk.	7:46	—	2:43	3:42	10:03	1:04	Nagy-Ladna órh.	érk.	11:26	—	8:56	—	—	6:33
Jablunka	érk.	—	11:10	3:16	4:14	10:44	1:8	Abos	érk.	11:36	3:18	9:10	9:46	12:05	6:44
Trzynietz	érk.	—	11:55	3:33	4:31	11:09	1:54	Terebó órh.	ind.	—	—	9:35	—	—	7:07
Teschén	érk.	8:46	12:15	3:49	4:40	11:21	2:04	Szt.-István mh.	érk.	11:48	—	9:43	10:06	—	7:17
Karwin	érk.	—	1:04	4:17	5:02	11:58	2:24	Tihany órh.	érk.	—	—	9:52	—	—	7:25
Oderberg	érk.	9:28	1:18	4:45	5:25	12:32	2:49	Kassa	érk.	12:00	3:45	10:00	10:20	12:27	7:32

Kralován—Turdossin—Szuchahora.						Szuchahora—Turdossin—Kralován.										
Stanice	mies. v.		Stanice	mies. v.		Stanice	mies. v.		Stanice	mies. v.						
	1-III.	1-III.		1-III.	1-III.		1-III.	1-III.		1-III.	1-III.					
Kralován	in	10:5	12:40	4:25	Árvaváralja	ér.	11:50	6:12	Szuchahora	ér.	7:30	—	Medzibogy in	*10:25	*5:16	—
Párnicza	érk.	10:37	1:04	4:34	Duha	in	12:24	6:47	Ljeszek	in	8:10	2:45	Bezine órh.	*10:35	*5:26	—
Isztebne mh.	érk.	10:41	*1:11	5:03	Kriva órh.	érk.	*12:38	7:01	Trsztena	érk.	8:30	3:07	Alsó-Kubin	érk.	10:46	5:37
Nagyfalu	érk.	10:50	1:19	5:12	Podbjel	érk.	12:47	7:10	Turdossin	érk.	8:51	3:34	N.-Biszterec	in	11:03	5:52
N.-Biszterec	érk.	*10:57	*1:25	*5:19	Nizsna órh.	érk.	12:59	7:22	Nizsna órh.	érk.	9:09	3:52	N.-Biszterec	érk.	*11:08	5:57
Alsó-Kubin	érk.	11:02	1:30	5:24	Turdossin	érk.	1:22	7:42	Podbjel	érk.	9:21	4:07	Nagyfalu	in	11:17	6:09
Bezine órh.	érk.	11:14	—	5:38	Trsztena	érk.	1:44	8:01	Kriva órh.	érk.	*9:27	*4:14	Isztebne mh.	érk.	11:25	6:18
Medzibogy	érk.	*11:35	—	*5:49	Ljeszek	érk.	2:00	8:21	Duha	érk.	9:50	4:37	Párnicza	érk.	11:38	6:36
					Szuchahora	érk.	9:00	9:00	Árvaváralja	érk.	10:15	5:06	Kralován	érk.	12:02	7:00

Hrube čísla značia nočné podiny. * Podmienené vlak zastane

Tlačou cis. a král. dvornej kníhtlačiarne Viktora Hornyánskeho v Budapešti.